

det en logisk Fejltagelse, eller hvad det nu var, og henstillede, om nogen Sinde en Ministers Ytringer havde haft den Virkning. Det ærede Medlem maa erindre, at vi ikke fandt Tilslutning dertil fra en eneste Side her i Salen, det blev angrebet af alle, der havde Ordet, og det blev angrebet, ikke blot her i Salen, men ogsaa udenfor. Skønt vi altsaa stode paa det Grundlag, som de ærede Medlemmer nu anerkende, og skønt vi støttede os til en Udtalelse af Sjællands nuværende Biskop netop i den Retning, ganske vist 16 Aar tidligere, vandt vi ingen Tilslutning, selv hos dem, der nu ere saa rigelige med deres Tilslutning. Vi mødte ikke blot Modstand her paa Rigsdagen, men saa saare Rigsdagssamlingen var sluttet, fremkom der i det mest officielle Blad her i Landet — „Berlingske Tidende“, — to Artikler, hvori man reducerede vor Tanke in absurdum. Da jeg i en lille Notits, jeg fik optaget deri, henviste til disse Linier i Biskop Rørdams Skrift fra 1881, svarede man dertil meget overlegent, at det ikke var sagt, at Sjællands Bisp nu stod ved, hvad han den Gang mente, og selv om han gjorde det, stod han vist i alt Fald temmelig ene med denne Mening. Desuagtet takker jeg de ærede Medlemmer, fordi de dog nu have givet et positivt Bidrag til Spørgsmaalets Løsning. Det gjorde nemlig ikke de andre Talere, det ærede Medlem for Stubbe-købing (N. J. Larsen) og de to følgende ærede Talere, der sluttede sig saa varmt til ham, det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) og den højtærede Minister. De indskrænkede sig til det rent negative. Jeg beklager det særligt for den højtærede Ministers Vedkommende, der jo har en saa stor Indflydelse paa denne Sags videre Gang. Ikke med et Ord have vi fra disse tre ærede Talere faaet nogen Antydning af, hvorledes dette Spørgsmaal da skulde løses. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds omtalte fraskiltes Vielse og mente, at man nok maatte komme til — det var i alt Fald en Vej, man før havde forsøgt — at anordne borgerlig Ægteforening for dem. Men det ærede Medlem vogtede sig vel for, selv at tage dette Standpunkt, han tog al mulig Reservation for sit eget Vedkommende, pegede kun paa det som noget, vi andre kunde undersøge, hvis vi havde Lyst. Den højtærede Minister tilbød videre Forhandling om fraskiltes Ægteforening samt om Skøger og deres Alfonsen. Men han gav ikke nogen som helst Antydning af, hvorledes han tænkte sig det

Spørgsmaal løst. Det var Kritik og atter Kritik fra alle de tre Taleres Side, og om jeg end ikke tør benægte, at ogsaa den kan bidrage til Spørgsmaalets Løsning, er det sikkert dog kun et meget ringe Bidrag. Den ærede Minister sagde i en anden Forbindelse, at dette Spørgsmaal ikke var „modent“ til Afgørelse. Han vilde vel ikke paa Statens, paa Regeringens Vegne absolut modsætte sig Forslagets videre Fremme, men han vilde „paa Kirkens Vegne raade til, at man bliver staaende endnu en Stund ved den Ordning, vi have, saa længe indtil den Sag har klaret sig bedre“. „Staaende ved den Ordning, vi have“, og det siger den ærede Minister særlig paa Kirkens Vegne. Det skulde undre mig, om han havde ret megen Tilslutning inden for Kirken til det Standpunkt. Og saa protesterede den ærede Minister dog mod at betegnes som Stagnationens Mand!

Naar man staar over for den foreliggende Sag, maa man jo først og fremmest klare sig, om der overhovedet er noget i Vejen med det bestaaende, om der er Grund til at forandre det. Har man den Mening, at Tilstanden er, om end ikke god, saa dog taalelig, og det Indtryk fik jeg af de ærede Talere, som jeg nævnte som Modstandere af Forslaget, at de mente det, forstaar jeg meget vel, at man kan „vente“, at man ikke er synderlig ivrig for at finde en Løsning, og derfor ogsaa kan afholde sig fra selv at give Bidrag dertil. Men har man den Mening, at Tilstanden er utaalelig, og jeg tror, at vi Forslagsstillere ikke ere ene om den Mening, gør man, som vi i 3 Samlinger have gjort, nemlig krydse op mod Vind og Strøm for om muligt at finde en Udvej af de Vanskeligheder, der optaarne sig imod os. Jeg skulde tro, at ogsaa den Bevægelse, der nu paa det sidste er kommen i Danmarks Præstestand, viser, at vi i saa Henseende have mere Tilslutning end vore Modstandere. Det, at 400 af Danmarks Præster svare ja paa det Spørgsmaal, om man ønsker denne Sag fremmet paa det foreliggende Grundlag, har jo sin ikke ringe Betydning, navnlig naar man ser hen til, hvad der i saa Henseende foreligger som Kendsgerning fra Fortiden. Da Valgmenighedsloven var for i 1868, mødte den — man kan sige den mest rasende Modstand fra Præsternes Side. Der fremkom en Udtalelse fra ca. 900 Præster og alle Danmarks Biskopper — undtagen den ene, som selv var Minister — som raabte paa, at det vilde være Kirkens Ødelæggelse at gaa ind derpaa, og dog gik Løven igennem. — og dog er Kir-